

УДК 81'25:811.112.2:811.111

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2026-XXVI-4>

СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ: РОЛЬ АНГЛІЙСЬКОЇ ЯК ОПОРНОЇ МОВИ

Бровко Катерина

доктор філософії в галузі педагогіки,
старший викладач кафедри англійської мови та комунікації
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
ORCID ID: 0000-0001-8572-9316

Костенко Дмитро

кандидат педагогічних наук, доцент,
асистент кафедри іноземних мов математичних факультетів
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ORCID ID: 0000-0002-4030-2287

Дячок Надія

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської мови та комунікації
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
ORCID ID: 0000-0003-1355-6801

Коваленко Сергій

викладач кафедри англійської мови та комунікації
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
ORCID ID: 0000-0002-9131-3912

Стаття присвячена дослідженню ролі англійської мови як опорної при вивченні німецької мови та впливу міжмовної інтерференції на процес навчання. Актуальність дослідження зумовлена зростаючою необхідністю оптимізації методів викладання іноземних мов у контексті глобалізації, що вимагає ефективного використання міжмовних паралелей для покращення результатів навчання. Особливу увагу приділено лексичним, граматичним і фонетичним паралелям між двома мовами, які можуть полегшити засвоєння матеріалу, але водночас спричиняють помилки через різні мовні системи. Основною проблемою є негативний вплив інтерференції, зокрема через відмінності в граматичних структурах (відмінкова система, використання артиклів, наявність фальшивих друзів перекладачів). Метою дослідження є вивчення способів використання англійської мови як мовної опори у процесі вивчення німецької, а також визначення механізмів і типів інтерференції, що виникають у процесі навчання. Стаття також розглядає застосування методів контрастивного аналізу для мінімізації негативних ефектів інтерференції на прикладі вивчення граматичної теми «Präpositionen – Prepositions – Прийменники» (представлено її табличне унаочнення). Результати дослідження показують, що правильне використання контрастивного аналізу та усвідомлення лексичних і граматичних паралелей дозволяють підвищити ефективність навчання німецької мови. В статті також наголошується на важливості врахування рівня володіння студентами англійської мови як опорної, що допомагає уникнути помилок, пов'язаних з міжмовною інтерференцією у процесі вивчення німецької мови. Стаття вносить новизну в порівняння методів викладання іноземних мов, акцентуючи увагу на важ-

ливості міжмовної взаємодії і розвитку багатомовної компетентності через використання мовної опори. Вона також розширює розуміння інтерференції як явища, зокрема в контексті взаємодії між англійською та німецькою мовами.

Ключові слова: англійська мова, білінгви, інтерференція, німецька мова, контрастивний аналіз.

Brovko Kateryna

Doctor of Philosophy,
Senior Lecturer at the Department of English Language and Communication
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

Kostenko Dmytro

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Assistant Professor at the Department of Foreign Languages for
Mathematical Faculties
Taras Shevchenko National University of Kyiv

Diachok Nadiia

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department of English Language and Communication
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

Kovalenko Serhii

Lecturer at the Department of English Language and Communication
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

**KEY CHARACTERISTICS OF INTERFERENCE IN THE STUDY OF GERMAN:
THE ROLE OF ENGLISH AS A REFERENCE LANGUAGE**

The article is dedicated to the study of the role of the English language as a support language in learning German and the impact of interlingual interference on the learning process. The relevance of the research is driven by the increasing need to optimize foreign language teaching methods in the context of globalization, which requires effective use of interlingual parallels to improve learning outcomes. Special attention is given to lexical, grammatical, and phonetic parallels between the two languages, which can facilitate material acquisition but may also cause errors due to differences in language systems. The main issue is the negative impact of interference, particularly due to differences in grammatical structures (case system, use of articles, the presence of false cognates). The aim of the research is to explore ways of using the English language as a linguistic support in learning German, as well as to determine the mechanisms and types of interference arising in the learning process. The article also discusses the use of contrastive analysis methods to minimize the negative effects of interference, using the example of the grammatical topic «Präpositionen – Prepositions». The results show that the correct use of contrastive analysis and an understanding of lexical and grammatical parallels can enhance the effectiveness of learning German. The article also emphasizes the importance of considering students' level of proficiency in English as a support language, which helps avoid errors related to interlingual interference in the process of learning German. The article introduces novelty in comparing foreign language teaching methods, emphasizing the importance of interlingual interaction and the development of multilingual competence through the use of linguistic support. It also broadens the understanding of interference as a phenomenon, particularly in the context of the interaction between English and German.

Key words: *English language, bilinguals, interference, German language, contrastive analysis.*

Вступ. Опанування іноземних мов у сучасному освітньому просторі дедалі більше пов'язується з принципом міжмовної взаємодії. Особливе місце у цьому процесі посідає використання міжмовних паралелей, що дозволяють ефективніше засвоювати новий мовний матеріал завдяки виявленню спільних та відмінних рис між мовами. У випадку вивчення німецької мови такою опорною мовою часто виступає англійська, оскільки обидві мови належать до германської групи і мають значну кількість структурних та лексичних подібностей. Використання англійської як базової опори сприяє підвищенню мотивації студентів, полегшує процес засвоєння граматики й словникового запасу, а також формує навички порівняльного мовного аналізу.

Актуальність порушеної проблеми дослідження підтверджується також статистичними даними поведеного в 2022 році освітнього дослідження Eurostat (опублікованого у 2025 році та чинного станом на сьогодні), згідно якого понад 75,0% дорослого населення країн ЄС знають принаймні одну іноземну мову, окрім рідної (тому формально їх можна вважати білінгвами або мультілінгвами), 37,6 % – знають 1 іноземну мову, 24,7 % – знають 2 іноземні мови, інші 12,3% – знають 3, або більше іноземних мов [5]. Представлені статистичні дані свідчать про значну роль іноземних мов у сучасному житті, що підтверджує важливість вивчення мов, особливо через призму міжмовної взаємодії.

Отже, дослідження ролі англійської мови як опорної у вивченні німецької є актуальним завданням сучасної методики навчання іноземних мов, адже воно відкриває нові можливості для оптимізації освітнього процесу та розвитку багатомовної компетентності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема інтерференції мов у процесі вивчення іноземних мов, зокрема при вивченні німецької після англійської, набула значного розвитку в останні роки серед дослідників як вітчизняного, так і зарубіжного сектору. Дослідники акцентують увагу на різноманітних аспектах міжмовної взаємодії та інтерференції, що впливають на засвоєння мовних структур, фонетичних і граматичних особливостей, а також на механізми виникнення мовних помилок, зокрема: різноаспектних проявах мовної інтерференції та її впливу на мовні системи, підкреслюючи важливість контрастивного аналізу для подолання інтерференційних помилок (Л. Кардаш) [1]; переваги та виклики вивчення німецької мови після англійської, зокрема досліджують лексичні та граматичні помилки, що виникають через вплив англійської на німецьку (Т. Кетова, В. Денисенко, Є. Ісакова [2]); фонетична інтерференція та проблеми, які виникають через відмінності в звукових системах обох мов (Н. Рибалка, К. Михальченко) [3]; механізми помилок, що виникають у процесі вивчення німецької через інтерференцію з англійською, акцентуючи увагу на граматичних та синтаксичних особливостях (Б. Бауер (нім. В. Bauer) [4], Е. Юнг (нім. Е. Jung) [9], А. Ленц (нім. А. Lenz) [10], С. Лі (англ. S. Li) [11], Н. Мейєр (нім. N. Meier) [12], С. Шуберт (нім. S. Schubert) [13], М. Шварц (нім. M. Schwarz) [14]; роль англійської мови в процесі навчання німецької як іноземної та аналізує типи інтерференції, що виникають через мовні переклади (Дж. Хаус (нім. J. House) [7]; багатомовність та методи викладання, що допомагають подолати інтерференцію між мовами через використання моделей для навчання (Б. Хуфайзен (нім. В. Hufeisen) [8] та ін.

Невирішена частина проблеми полягає в недостатньому врахуванні впливу різних рівнів володіння англійською мовою на інтерференційні помилки при вивченні німецької, а також необхідності глибинного стратегій їх подолання.

Мета статті. Мета дослідження полягає в лінгвістичному аналізі ролі англійської мови як опорної в процесі вивчення німецької мови, а також у виявленні впливу міжмовної інтерференції на засвоєння лексичних, граматичних і фонетичних структур. Окрім того, метою дослідження є вивчення лексичних та граматичних паралелей між англійською

та німецькою мовами, а також розробка рекомендацій щодо використання контрастивного аналізу як методологічного підходу для ефективного викладання німецької мови з опорою на англійську.

Методи та методики дослідження. У дослідженні було використано такі методи дослідження: загальнонаукові методи, включаючи аналіз, синтез, індукцію та дедукцію як основні методи опису та систематизації відібраного матеріалу з метою систематизації лексичних та граматичних особливостей, виявлених під час порівняння англійської та німецької мов, а також для виокремлення основних лексичних і граматичних паралелей та розбіжностей; для узагальнення спостережень і формулювання висновків про специфіку міжмовної інтерференції та її вплив на процес навчання. Специфіка дослідження вимагала комплексного застосування методів лінгвістичного аналізу, включаючи: операціоналізацію понять, що сприяло таксономії та інтерпретації поняття «інтерференція», уточнювало взаємозв'язки між лексичними одиницями німецької та англійської мов та дозволяло пояснити причини та наслідки його виникнення. Класифікаційний аналіз, спрямований на категоризацію типів помилок, що виникають через міжмовну інтерференцію, зокрема в лексичних і граматичних структурах, а також для класифікації лексичних паралелей і розбіжностей. Контекстуальний аналіз, застосований для вивчення семантичних особливостей лексичних одиниць, що перекладаються з англійської на німецьку, а також для з'ясування, як ці одиниці використовуються в різних контекстах і як їхнє значення може змінюватися при перекладі. Метод контрастивного аналізу – застосований для порівняння граматичних, лексичних та фонетичних структур англійської та німецької мов. Це дозволяє виявити схожості й відмінності між мовами та оцінити їхній вплив на процес засвоєння нової мови.

Такий комплексний підхід дозволив дослідити різні аспекти мовної взаємодії між німецькою та англійською мовами, зокрема в контексті навчання, і надав змогу точно і обґрунтовано оцінити вплив міжмовної інтерференції.

Результати та дискусії. Перш ніж зосередитись на провідних аспектах дослідження, вважаємо за необхідне розкрити сутність базового поняття дослідження «інтерференція» та надати його змістові характеристики.

Так, наприклад першочергово поняття «інтерференція» (від англ. *interference*) був винайдений у Празькій лінгвістичній школі для позначення процесу відхилення від мовних норм у двомовних осіб (білінгвів).

Оскільки безпосередньо саме явище «інтерференції» доволі багатоаспектне думки науковців щодо його впливу на процес опанування особистістю другої іноземної мови з опорою на іншу є неоднозначними. Деякі науковці вкладають в нього як позитивний та і негативний зміст.

В лінгвістиці поняття «інтерференція» означає проблему взаємодії різних мовних систем, які спостерігаються в мові білінгвів.

Що стосується визначень які надають науковці, то Б. Хуфайзен (нім. В. Hufeisen) закладає позитивний сенс в поняття «мовної інтерференції». На його думку успішність засвоєння другої іноземної мови значною мірою залежить від рівня когнітивної гнучкості та метамовної компетенції особистості, а також від того, наскільки педагогічно грамотно активуються наявні мовні ресурси викладачем [8].

Занурюючись глибше в проблему дослідження сутнісних характеристик інтерференції у вивченні німецької з опорою на англійську мову. Дослідник С. Лі (англ. S. Li) зазначає, що опанування німецькою мовою на основі вже набутої лексико-граматичної компетенції в англійській, значно пришвидшують процес засвоєння німецької граматики та сприяють точності письмових і усних висловлювань [11].

Науковці Б. Гейне (англ. B. Heine) та Т. Кутєва (англ. T. Kuteva) наголошують на тому, що деякі спільні риси в граматичних конструкціях та лексичному матеріалі допомагають провести мовні паралелі між англійською та німецькою мовами, що у свою чергу сприяє легшому засвоєнню нових синтаксичних конструкцій [6].

Позаяк, не зважаючи на позитивні аспекти інтерференції під час вивчення німецької мови з опорою на англійську, безперечно існують певні виклики. Деякі з яких розкриває у своїх наукових доробках Н. Рибалка. Відтак, на її думку інтерференцію слід трактувати як втручання норм однієї мови в систему іншої мови, в результаті якої виникають графічні, фонетичні, лексичні, граматичні та інші помилки [3, с. 10].

Дослідниця також вказує на те, що від початку опанування мовами, умови в яких особистість вивчає англійську та німецьку є нерівними через ряд причин, а саме: 1) німецька мова є менш поширеною в порівнянні з англійською, що має статус інтернаціональної мови спілкування; 2) англійська мова вивчається на кращому рівні, адже вона є первинною; 3) як правило німецька мова вивчається поза мовним середовищем в штучно створених умовах, що значно сповільнює процес опанування мовною системою; 4) відсутність значної кількості спеціалістів в сфері навчання німецької мови [3, с. 10].

Слід також зауважити, що інтерференціям виникає неминуче, адже вона є наслідком двомовності при якій особистість транслює свої знання з попередньо вивченої мови на іншу. У такий спосіб кожна послідуєча мова несе на собі відбиток попередньої.

Зважаючи на вищенаведені аргументи, вважаємо за необхідне акцентувати увагу на деяких спільних та відмінних лінгвістичних особливостях німецької та англійської мови, які можуть сприяти ефективнішому вивченню німецької мови, або є навпаки заважати цьому процесу.

Серед яких виділяємо наступні:

1) *Лексичні подібності*. Існує безліч схожих слів в англійській та німецькій мовах, що значно полегшує запам'ятовування нових лексичних одиниць мови (наприклад: die Familie – family; der Freund – friend; der Fisch – fish; die Wasser – water; das Sofa – sofa; das Haus – house; der Student – student та ін.). Форми вітання (наприклад: Guten Morgen!. – Good morning!);

2) *Граматичні паралелі*. Вживання означених та неозначених артиклів (a/an – ein/eine) Наприклад: *Das ist ein Buch. – This is a book*), коли згадуємо в реченні про предмет вперше. *Структура побудови простих речень* (наприклад: *Mein Name ist Peter. – My name is Peter*). Наявність модальних дієслів (наприклад: *Ich kann sehr gut Deutsch sprechen. – She can speak English very well*). Утворення часових форм (можна з легкістю провести паралель між такими часовими формами, як-от *Präteritum* та *Past Simple*, адже обидві часові форми мають допоміжне дієслово «бути», що застосовується в минулому часі (нім.: *war/waren*; англ. *was/were*). Наприклад: *Er war glücklich. – He was happy*). Існує також схожість між часовими формами *Perfekt* та *Present Perfect* (Наприклад: *Ich habe ein Buch gekauft. – I have bought a book*). *Futur 1 – Future Simple* (Наприклад: *Ich werde Ärztin. – I will be a doctor*).

Зосереджуючись на лінгвістичних розбіжностях між німецькою та англійською мовами, слід виокремити наступні:

1) *Фонетичні особливості німецької мови*: у німецькій є так звані умлаути (ä, ö, ü), а також літера ß, завдяки чому деякі слова мають специфічну вимову, що може призвести до плутанини. Це може бути проблемою, оскільки в англійській мові таких літер відсутні (наприклад, für [fy:ɐ] – для, der Fluß (старе написання) – [flu:s] (сучасне написання – Fluss) – річка);

Таблиця 1

Контрастивний аналіз прийменників англійської та німецької мов

Dativ (давальний відмінок) Відповідає на питання: Де? (Wo?), Звідки? (Woher?), Кому (Wem?)		Akkusativ (знахідний відмінок) Відповідає на питання: Кого? (Wen?), Що (Was?), Куди (Wohin?)	
Англійський аналог	Німецький прийменник + переклад	Німецький прийменник + переклад	Англійський аналог
From	Ab – з, від (точка відліку)	Bis – до (точка дедлайну)	Until
Besides, Except	Außer – окрім, за винятком	Durch – через (арку, вікно, двері, тунель, тощо)	Through
To	Zu – до (напрямок руху до географічних об'єктів)	Für – для	For
To, After	Nach – до (напрямок руху)	Ohne – без	Without
At house of	Bei – знаходження у когось	Um – щоб	For
From	Von – від	Gegen – проти (чогось, когось)	Against
Out of	Aus – з, зовні	Entlang – вздовж	Along
Since, for	Seit – з (з якогось часу)		
With (by)	Mit – з (чимось, кимось)		
Opposite	Gegenüber – навпроти		
Прийменники які використовуються для обох відмінків, але в залежності від постановки питання = DATIV + AKKUSATIV			
In – в, в середині An – на (на вертикальній поверхні) – англійський аналог: on Auf – на (на горизонтальній поверхні) Neben – поруч з (англійський аналог: next to) Hinter – позаду (англійський аналог: behind) Über – через, над (англійський аналог: over) Unter – під (англійський аналог: under) Vor – попереду (англійський аналог: in front of) Zwischen – між (двома об'єктами), англійський аналог: between			

2) Морфологічні труднощі. Відмінкова система (*Nominativ* (називний відмінок) (*Was?* – *Що?*, *Wer?* – *Хто?*; *Akkusativ* (родовий відмінок) – *Wohin?* – *Куди?*, *Was?* – *Що?*, *Wen?* – *Кого?*; *Dativ* (давальний відмінок) (*Wem?* – *Кому?*, *Wo?* – *Де?*, *Woher?* – *Звідки?*); *Genitiv* (родовий відмінок) (*Wessen?* – *Чий?* *Чия?* *Чие?*), а також рід і численні флексії дієслів, включно зі змінами кореня та сильними і слабкими формами, ускладнюють засвоєння граматики. Англійські студенти часто намагаються транслювати спрощені правила або англійські аналоги, що призводить до помилок у використанні артиклів, закінчень і відмінків. Так до прикладу в англійській мові при побудові речення «Я вітаю тебе з Днем Народження» (англ.: «Happy Birthday to you!») ставиться запитання «вітаю кого?», однак в німецькій мові це відповідає на питання відмінка *Dativ* (давальний відмінок) (*Wem?* – *Кому?*, адже за логікою та структурою німецької мови це звучить як «давати комусь вітання» (наприклад: *Ich gratuliere dir zu deinem Geburtstag*). Така сама ситуація буде виникати при перекладі речення «Я тобі телефоную» (англ.: *I want to call you*), адже в німецькій мові це відповідатиме на питання відмінка *Akkusativ* (родовий відмінок) (*Wen?* – *Кого?*) і матиме таку варіацію в перекладі на німецьку (нім.: *Ich rufe dich an*) (я набираю кого? – тебе).

3) *Фальшиві друзі перекладача* це слова, що звучать або виглядають подібно в двох мовах, але мають різні значення. Це одна з основних причин помилок при перекладі, оскільки студент може помилково прийняти слово за його аналог в рідній мові. **Наприклад:** «*das Gift*» в німецькій – це **отрута**, а в англійській – **подарунок**.

Однак, слід зауважити, що представлені нами лексичні та граматичні паралелі та розбіжності можуть заважати ефективному вивченню німецької мови лише в тому випадку

коли особистість володіє англійською мовою на низькому рівні, саме тоді, на нашу думку, відбувається так зване «міксування» мов.

Логічним завершенням проведеного лінгвістичного дослідження вважаємо представлення ефективного дидактичного підходу в процесі вивченні німецької мови після англійської на засадах контрастивного аналізу (компаративного зіставлення граматичних, лексичних та синтаксичних структур англійської та німецької мов) на прикладі вивчення граматичної теми «Präpositionen – Prepositions – Прийменники». На нашу думку, такий підхід дозволить студентам усвідомлювати схожості та відмінності між мовами, що зменшує негативну міжмовну інтерференцію (див. табл. 1).

Висновки. У результаті проведеного дослідження можна зробити висновок про те, що інтерференція може значно полегшити процес засвоєння мови, завдяки лексичним та граматичним паралелям. Проте вона також може призвести до помилок, особливо через відмінності у фонетиці та граматиці, а також фальшивих друзів перекладачів. Використання контрастивного аналізу як методологічного підходу допомагає мінімізувати негативні ефекти та сприяє кращому засвоєнню німецької мови, коли англійська служить основною мовною опорою.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у вивченні ролі соціокультурних аспектів у навчанні мов і впливу інтерференції на багатомовність, а також використання новітніх технологій для вдосконалення методів контрастивного аналізу в процесі навчання іноземних мов.

Література:

1. Кардаш Л. В. Різномасштабні дослідження мовної інтерференції. *Молодий вчений*. 2016. № 2 (29). С. 280–283.
2. Кетова Т., Денисенко В., Ісакова Є. Переваги та виклики при вивченні німецької мови як другої іноземної після англійської. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. (23). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17501924> URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/1400/1269> (дата звернення: 25.12.2025).
3. Рибалка Н., Михальченко К. Фонетична інтерференція при вивченні німецької мови як другої іноземної. *Інтелект. Особистість. Цивілізація*, 2024, 1 (28). <https://doi.org/10.33274/2079-4835-2024-28-1-5-12>. URL: <https://intelektn.donnuet.edu.ua/index.php/intelekt/article/view/98/100> (дата звернення: 25.12.2025).
4. Bauer B. B. Von Englisch zu Deutsch: Interferenz und Fehleranalyse im Spracherwerb. München : C. H. Beck Verlag 2021.
5. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/adult-education-survey>
6. Heine B., Kuteva T. *World Lexicon of Grammaticalization*. Cambridge University Press, 2019.
7. House J. *Interferenz und Übersetzung: Die Rolle des Englischen im Deutschlernen als Fremdsprache*. Berlin : De Gruyter. 2021.
8. Hufeisen B. *Mehrsprachigkeitsdidaktik: Modelle, Normen, Konzepte*. Tübingen : Narr Francke Attempto, 2018. 312 p.
9. Jung E. M. *Englisch-deutsche Sprachentwicklung: Syntax und Fehleranalysen im Deutschlernen*. Heidelberg : Universitätsverlag Winter. 2025.
10. Lenz A. G. *Deutsch als Zweitsprache: Englischer Einfluss und Interferenz in der deutschen Syntax*. Frankfurt: Peter Lang. 2023.
11. Li S. *Introduction to instructed second language acquisition: learning in the classroom*. Routledge, 2020.
12. Meier N. W. *Sprachkontakt und Interferenz: Englisch als dominante Sprache im Erwerb des Deutschen*. Leipzig: Leipzig University Press. 2023.
13. Schubert S. R. *Sprachtransfer und Deutschlernen: Der Einfluss des Englischen auf die deutsche Grammatik*. München: Verlag C.H. Beck. 2024.
14. Schwarz M. K. *Interferenz im Spracherwerb: Die Rolle des Englischen im Deutschen*. Berlin : Springer. 2022.

References:

1. Kardash, L. V. (2016). Riznoaspektni doslidzhennia movnoi interferentsii [Multi-aspect studies of language interference]. *Molodyi vchenyi*, 2 (29), 280–283 [in Ukrainian].
2. Ketova, T., Denysenko, V., Isakova, Ye. (2025). Perevahy ta vyklyky pry vyvchenni nimetskoï movy yak druhoï inozemnoï pislia anhliiskoi [Advantages and challenges of learning German as a second foreign language after English]. *Pedahohichna Akademiia: naukovy zapysky*, 23. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17501924> [in Ukrainian].
3. Rybalka N., Mykhalchenko K. (2024). Fonetychna interferentsiia pry vyvchenni nimetskoï movy yak druhoï inozemnoï [Phonetic interference when learning German as a second foreign language]. *Intelekt. Osobystist. Tsyvilizatsiia*, 1 (28). <https://doi.org/10.33274/2079-4835-2024-28-1-5-12> [in Ukrainian].
4. Bauer, B. B. (2021). Von Englisch zu Deutsch: Interferenz und Fehleranalyse im Spracherwerb. München : C.H. Beck Verlag [in Ukrainian].
5. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/adult-education-survey>
6. Heine, B., Kuteva, T. (2019). *World Lexicon of Grammaticalization*. Cambridge University Press [in German].
7. House, J. (2021). *Interferenz und Übersetzung: Die Rolle des Englischen im Deutschlernen als Fremdsprache*. Berlin : De Gruyter [in German].
8. Hufeisen, B. (2028). *Mehrsprachigkeitsdidaktik: Modelle, Normen, Konzepte*. Tübingen : Narr Francke Attempto, 312 p. [in German].
9. Jung, E. M. (2025). *Englisch-deutsche Sprachentwicklung: Syntax und Fehleranalysen im Deutschlernen*. Heidelberg : Universitätsverlag Winter [in German].
10. Lenz, A. G. (2023). *Deutsch als Zweitsprache: Englischer Einfluss und Interferenz in der deutschen Syntax*. Frankfurt : Peter Lang [in German].
11. Li, S. (2020). *Introduction to instructed second language acquisition: learning in the classroom*. Routledge [in German].
12. Meier, N. W. (2023). *Sprachkontakt und Interferenz: Englisch als dominante Sprache im Erwerb des Deutschen*. Leipzig : Leipzig University Press [in German].
13. Schubert, S. R. (2024). *Sprachtransfer und Deutschlernen: Der Einfluss des Englischen auf die deutsche Grammatik*. München : Verlag C.H. Beck [in German].
14. Schwarz, M. K. (2022). *Interferenz im Spracherwerb: Die Rolle des Englischen im Deutschen*. Berlin : Springer [in German].

Стаття поширюється
на умовах ліцензії відкритого доступу
(CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 20.11.2025
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.12.2025
Дата публікації (оприлюднення) статті: 17.03.2026